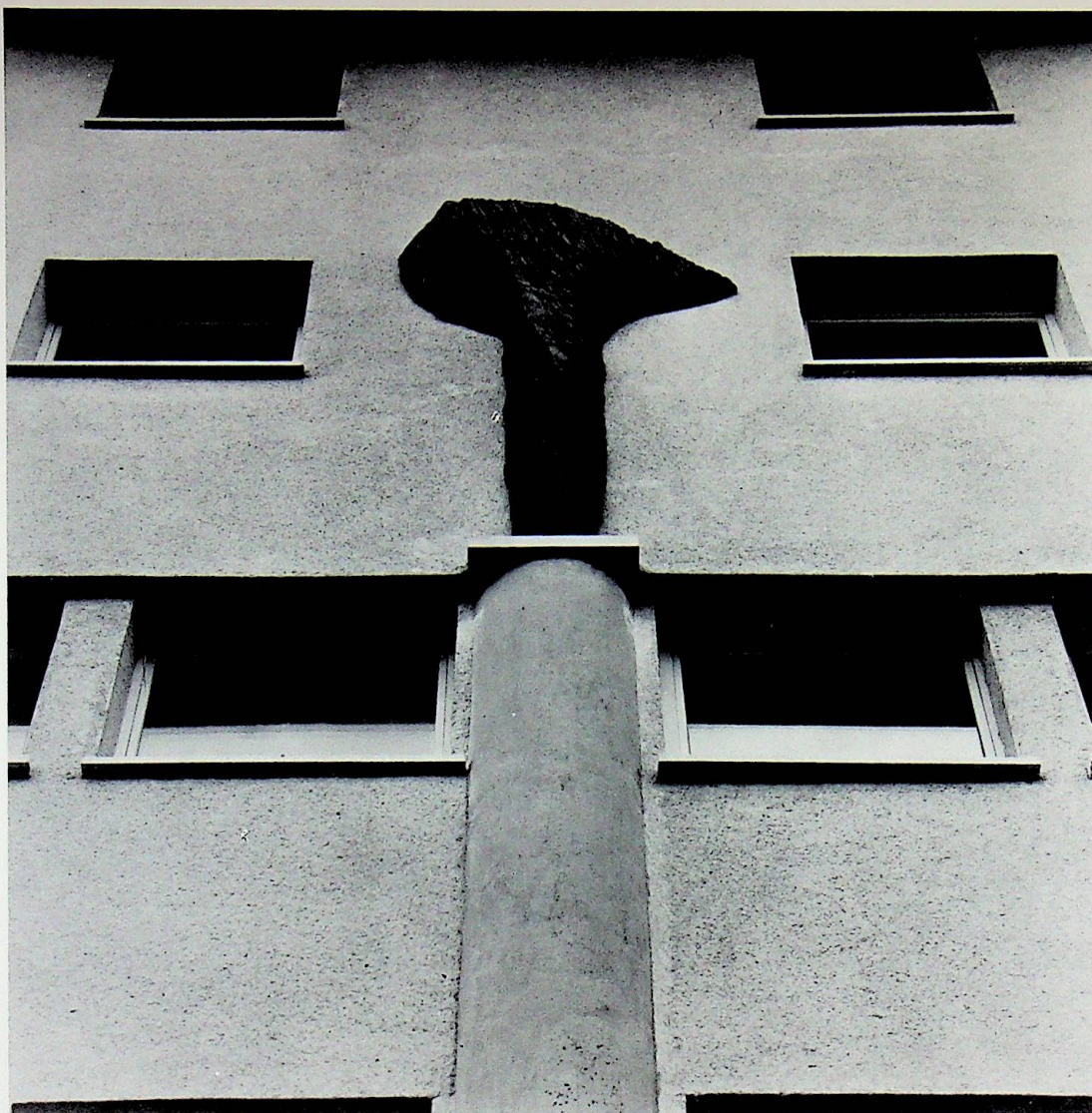
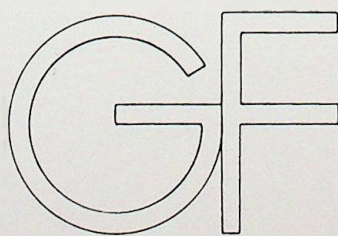

MOJCA SMERDU

SKICE ZA PUTOVANJE KROZ VRIJEME

GALERIJA
FORUM

KULTURNO
INFORMATIVNI
CENTAR ZAGREB

15. 2 - 10. 3. 1991.

MOJCA SMERDU

SKICE ZA PUTOVANJE KROZ VRIJEME

GALERIJA
FORUM

15. 2 - 10. 3. 1991.

Izdavač
Published by
GALERIJA FORUM
KULTURNO
INFORMATIVNI
CENTAR ZAGREB
Teslina 16, tel. 421-144

Za izdavača
For the publisher
BRASLAV KARLIĆ

Urednik kataloga
Catalogue editor
VIŠNJA KNEZOCI

Predgovor
Preface
TONKO MAROEVIĆ

Prijevod na engleski
Translation into English
JASNA MRAKOVČIĆ

Fotografije
Photographies
TIHOMIR PINTER
BORIS GABERŠČIK

Likovna postava
Arrangement of exhibits
DRAŽANA MIJIĆ

Plakat
Poster design
IVICA STANČIN

Tisak plakata
Printing of posters
ŽELIMIR BAKOVIĆ

Umnožavanje kataloga
Printed by
MEDIA-EUROGRAF

Naklada
Edition
500 komada

U kiparstvu kao da ima mnogo manje "slobodnih stihova" nego li u slikarstvu i crtežu. Kad skulptura i nije antropomorfna, pretpostavlja stroži nacrt i određenije pripreme, da ne govorimo o slučajevima postavljanja armature i kostura što se mogu doimati kao pravi "vezani slog". Sam izbor materijala, sa svoje strane, još umanjuje slobodu i nameće neka dominantna usmjerenja: drvo računa na uzgon silnica, žica kaptira zračenje oklog prostora, zemlja nužno podsjeća na obaveze gravitacije. Da i ne govorimo pritom o "zvuku" i odjeku same površine: mramor upućuje na jezgru, "patinirana" bronca naglašava artikulaciju dijelova, terakota neizbježno uspostavlja meku povezanost cjeline...

Mojca Smerdu se od početka svjesno opredijelila (uglavnom) za zemlju, terakotu. Postavivši tako jasne granice svojoj mašti, više je ograničila proizvoljnost traženja nego li slobodu nalaženja. Njezina rješenja rimuju se međusobno i postavljaju također svojevrstne srokovne između početnih radova i sadašnje faze djelovanja. Dapače, u metodičnom razvijanju kiparske problematike, glina i vatra su joj dale rijetku prvotnost sredstava i postupaka, a istodobno su je lišile vidljiva nadovezivanja na reprezentativnu i konvencionalnu funkciju (javne) plastike. Redukcijom na čistu tvar i jedinstven motiv došla je do komornog područja stvaralačkog propitkivanja, do sasvim intimnih oblikovnih predilekcija, do jasno strukturiranih odnosa dijelova i cjeline.

Kroz (zar već?) petnaestak godina rijetko koherentnog okušavanja i ostvarivanja individualnog znaka i prostora, Smerduova je u svom kiparstvu bila ne samo temeljita nego i usmjerena na same temelje. Njezini likovi i njezini oblici ponajprije imaju čvrstu bazu, izrazito težište, pouzdan oslonac. Ako su im proporcije tjelesne, to prije je riječ o onom arhetipskom tijelu zamiješanom, od gline (s udahnutim duhom najprimjernijega tvorca). A kad tijelo ima ženske karakteristike, to prije je ulančano u plodnu izmjenu i obnovu ishodišnih modela.

Zemaljsku i zemnu narav Mojčini kipovi pokazuju i kad ih se (povremeno) prenesu u beton ili broncu. Uvijek je u njima, naime, zamjetljiva ili Magna Mater ili materia prima, uvijek ih otkriva sklonost prema rodnoj planeti ili dugovanje zajedničkoj kori, zapravo evidentna geogenca. Pišući prilikom prve zagrebačke izložbe iste kiparice (1979) Igor Zidić je ispravno uočavao i lucidno definirao: "Te su skulpture otkinute od zemlje i najradije ostaju na njoj... One se, doista, ne propinju... Zemno se stere, a ne vere: misao o zemnom nije misao o visini. K tome, zemlja je u ruci samo dio zemlje pod nogama..."

Točnost tih opservacija se u kontekstu minula rada potvrđuje makar s paradoksalnim odmakom. Najraniji motiv ženskih figura bio je ujedno i "najprizemniji", najvezaniji uz čvrstu masu i gotovo vodoravne tokove. U međuvremenu je motiv ptica unio makar sporadične okomite naglaske i antigravitacione težnje unutar bloka i volumena. Konačno, motiv granja i cvijeća, biljki i palmeta osamostalio je i vertikalnu okosnicu. Dakle, "evolucija" od tromosti i težine prema uzgonu i dinamizmu išla je obmuto proporcionalno ikonografskim predlošcima: od antropomorfizma, preko zoomorfizma, do fitomorfizma Smerduova je ujedno prešla i put od najveće statičnosti do složenijih kompozicionih raspona i napona.

U zrelim očitovanjima sadašnjeg trenutka kiparica koristi "skromnu raskoš" stečenih mogućnosti, bogatstvo uvećano iskustvom i vjerošću povlaštenoj materiji pečene gline. Diferencirana i intenzivirana boja, s jedne strane, a istančani i ubrzani urezi, s druge, tvore repertoar postupaka kojima suvereno vlada, ali *basso continuo* je još uvijek neposredan dodir sa gradivnom smjesom. Osjetljivi autoričini prsti opipom modeliraju i predu tanke niti koje se spliću i naliježu u vibrantne plohe. Na tim treperavim ekranima, pa bili oni epiderma neke prikaze ili ljuštura fantomatskog krajolika, svjetlost i sjena slave uzbudljivo zajedništvo, a to je najbolja potvrda pravoga kiparskog učinka.

Sculpture does not seem to be as prone to "free verse" as painting or drawing. Even non-anthropomorphic sculpture demands a firmer design and more precise preparation, let alone those cases involving a frame or a shell - conventional metre in comparison. The very choice of materials imposes further limitations and aims: wood sets in motion lines of magnetic force, wire captures the emanations of the surroundings, clay inevitably calls gravitation to mind. Needless to mention the "sound" and echo of the surface: marble points to the core, "patinated" bronze emphasizes articulation of parts, terracotta always begets a smooth unity of the whole...

Ever since the very beginnings, Mojca Smerdu's choice has (usually) been clay, terracotta. Setting obvious bounds to her own imagination, she has reduced haphazard search rather than free discovery. Her findings rhyme with each other, as well as with some early and latest works. Indeed, within a methodical treatment of sculptural problems, clay and fire have provided the most primordial means and methods, stripping her work of visible ties to the conventional and representative function of (public) sculpture. Reduction to the very matter and a unique motif have brought her to a chamber-like area of creativity, to truly intimate formative predilections, to clearly structured relations between the whole and its parts.

In fifteen years (fifteen years!) of extremely coherent attempts and realizations of an individual sign and space, Smerdu's sculpture has systematically addressed the very foundations. Her characters and forms have a firm base, an obvious center of gravity, a reliable support. When endowed with bodily proportions, they refer to that archetypal body made of clay (with the soul of the most appropriate creator breathed in). If the body has female traits, the more related it is to a fertile exchange and renewal of original models.

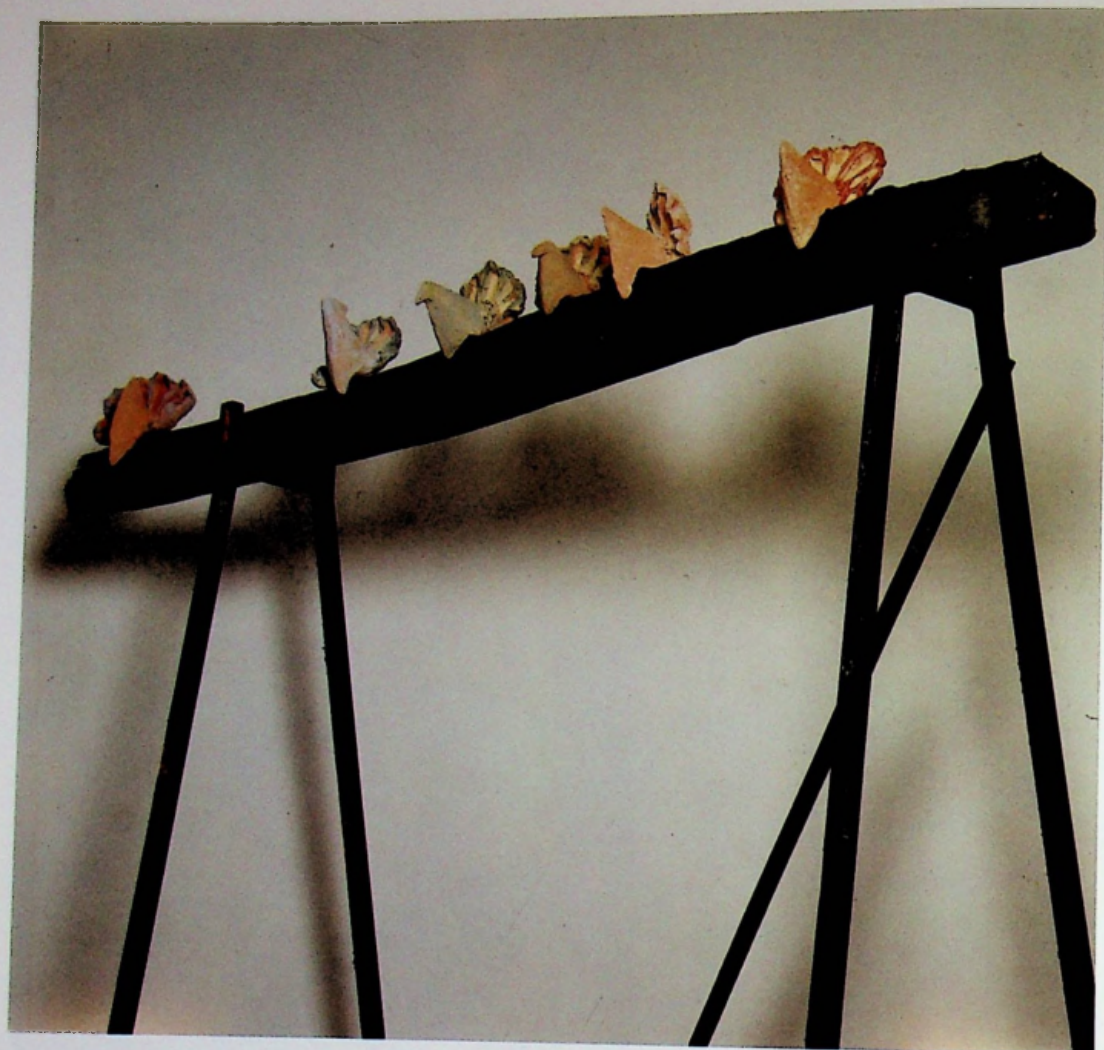
The earthen and earthly nature of Mojca's sculptures comes through even when they are (occasionally) rendered in concrete or bronze. Somehow, they always reveal either *Magna Mater* or *materia prima*, an affinity with the native planet or their debt to our common crust, geogeny. In his text accompanying the author's first show in Zagreb in 1979, Igor Zidić lucidly defined his accurate observations: "These sculptures have been uprooted from the soil where they really belong... They actually do not rear... The earthly can spread, it can not ascend: the earthly does not evoke height. Besides, the soil in one's hand belongs to the earth we tread..."

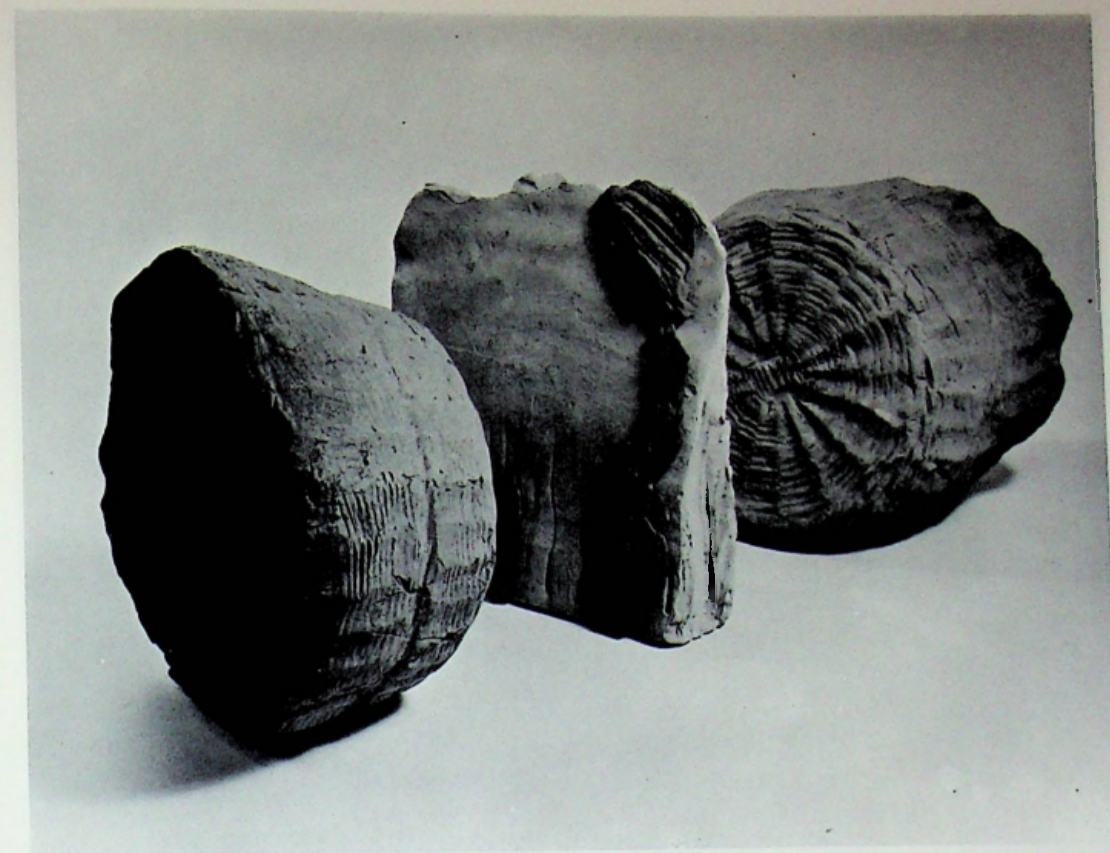
The works themselves prove these observations to be accurate, although in a somewhat paradoxical way. The earliest motif of female figures is the most earthly, the closest to solid matter and to almost horizontal lines. Meanwhile, the bird motif brought sporadic vertical accents and antigravitational tendencies within a block or volume. Finally, the motif of boughs and flowers, plants and palmettes brought forth the vertical. The "evolution" from sluggishness and weight towards motion and dynamism is in inverse proportion to iconographic models: from anthropomorphism and zoomorphism to phytomorphism, Smerdu has also covered the way from the most motionless to the more complex compositional spans and strains.

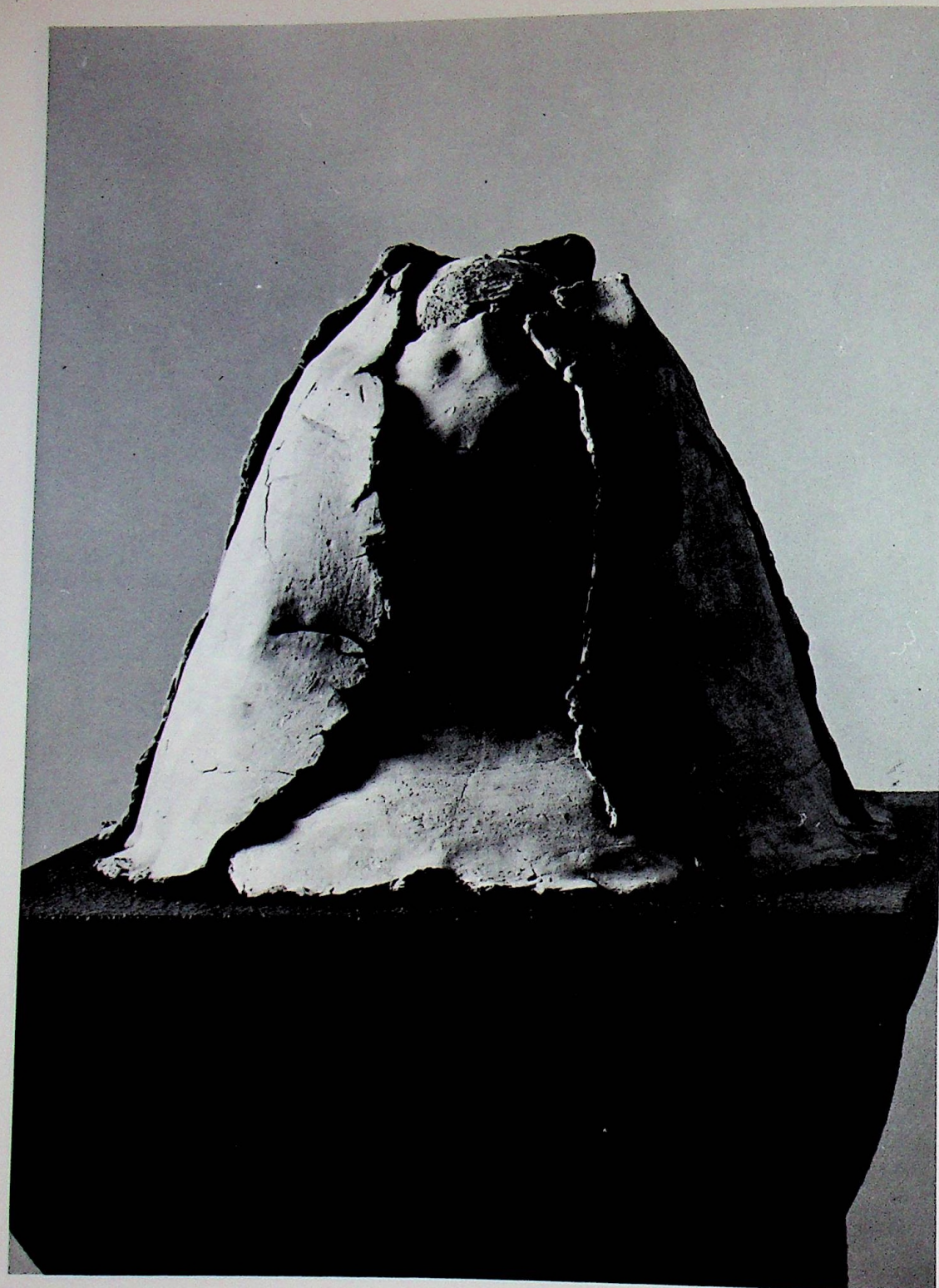
In the mature contemporary manifestations, the sculptor makes use of a "limited bounty" of acquired options, an abundance made greater by her experience of the privileged material called baked clay and by her devotion to it. Both differentiated intensified color and subtle rapid cuts make up the repertoire of the methods employed in a masterly fashion, yet the *basso continuo* is still direct contact with the material. The author's sensitive fingers shape and spin the fine threads that intertwine and form layers of vibrant surfaces. Upon these flickering screens, be they the epidermis of some creature or the shell of some phantom landscape, light and shadow celebrate a thrilling bond - the best proof of a truly sculptural effect.

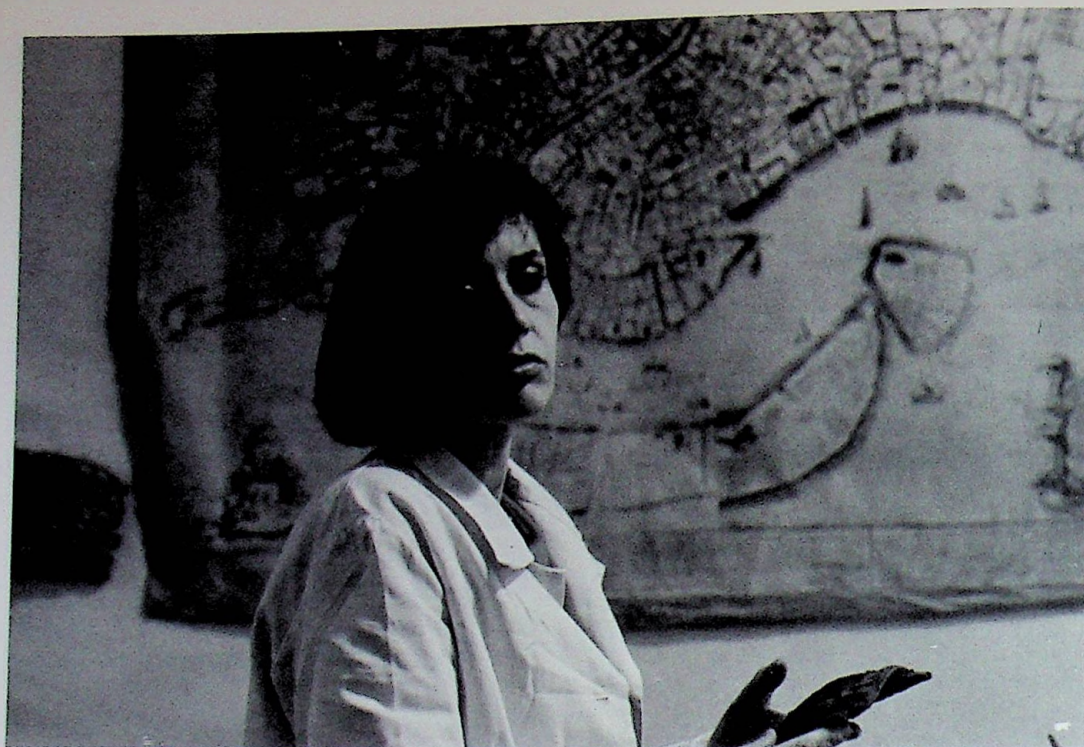

Mojca Smerdu

Rođena 16. 1. 1951. u Ljubljani. Akademiju za likovnu umjetnost u Ljubljani završila je 1974, postdiplomski studij kiparstva na istoj 1976. (kod prof. Drage Tršara). Živi i radi kao samostalna umjetnica u Ljubljani, Prešernova 13.

Nagrade

- 1976 studentska Prešernova nagrada, Ljubljana
Nagrada 7 sekretara SKOJ-a, Zagreb
- 1977 otkupna nagrada na III. jugoslavenskom bienalu male plastike, Murska Sobot
- 1981 otkupna nagrada Moderne galerije, Reka na V. jugoslavenskom bienalu male plastike, Murska Sobot
- 1983 otkupna nagrada na VI. jugoslavenskom bienalu male plastike, Murska Sobot
- 1987 Priznanje žirija na IV. izložbi jugoslavenske plastike, Pančevo
- 1988 nagrada za kiparstvo na XXII. Zimskom salonu, Hercegnovi
- 1989 otkupna nagrada na IX. jugoslavenskom bienalu male plastike, Murska Sobot

Sudjelovanje na simpozijima

- 1983 Forma viva, Maribor; Umjetnička kolonija, Počitelj
- 1984 Terra 4, Kikinda; Likovni dani, Ribnica
- 1988 Terra 8, Kikinda
- 1988 umjetnička kolonija Bakar, Bor

Samostalne izložbe

- 1976 Koncertni atelje, Ljubljana
Likovni salon, Celje
- 1977 Pilonova galerija, Ajdovščina (sa slikarom M. Butino)
- 1978 Centar za scenske i likovne djelatnosti, Pulj (sa slikarom B. Suhijem)
- 1979 Galerija Schira, Zagreb
- 1980 Likovni salon tribine mladih, Novi Sad
Galerija 73, Beograd
- 1981 Paviljon NOB, Tržič (sa slikaricom J. vizjak)
Izložbeni salon Lesonit, Ljubljana
- 1983 Likovna galerija, Rudnik pri Radomljah
- 1984 Galerija Meduza, Koper
- 1985 Savinov izložbeni salon, Žalec
Galerija ARS, Ljubljana
Petkovna galerija, Ribnica
Salon Rotovž, Maribor
Galerija TK, Trst
Galerija Rika Debenjaka, Kanal
Galerija Lerota, Ljubljana
- 1986 Galerija Feniks, Ljubljana
Salon muzeja suvremene umjetnosti, Beograd
- 1989 Galerija Ivana Groharja, Škofja Loka
- 1990 Galerija Kocka, Postojna
Rathausgalerie, St. Veit (sa slikarima I. Prančičem i F. Bergerom)
Kulturni centar Ivan Napotnik, Velenje
Galerija ZDSLJ, Ljubljana
- 1991 La Roggia, Pordenone
Galerija Forum, Zagreb

Kolektivne izložbe

- 1975 VIII. bienale mladih, Rijeka; Izložba DSLU, Ljubljana; O tridesetogodišnjici ALU, Ljubljana
- 1976 Mladi jugoslovenski umjetnici, Kuba, Panama; Izložba DSLU, Ljubljana
- 1977 Likovni trenutak DSLU 77, Ljubljana; Dobitnici studentskih Prešernovih nagrada, Ljubljana; IX. bienale mladih, Rijeka; 3. jugoslovenski bienale male plastike, Murska Sobot (s prijenosom u Beograd)
- 1978 Stipendisti ljubljanske i republičke kulturne zajednice, Ljubljana; II. međunarodna izložba likovnih umjetnika, Piran
- 1979 Slovenska likovna umjetnost 1945-78, Ljubljana, X. bienale mladih, Rijeka; 4. jugoslovenski bienale male plastike, Murska Sobot (s prijenosom u Banja Luku), Beograd; Međunarodna likovna izložba Za bolji svijet, Slovenj Gradec
- 1980 izložba mladih slovenskih umjetnika rođenih 1945. godine, Ljubljana; izložba tapiserija tovarne Dekorativna, Kostanjevica na Krki; Izložba DSLU, Ljubljana
- 1981 5. jugoslavenski bienale male plastike, Murska Sobot (s prijenosom u Ingolstadt); XI. bienale mladih, Rijeka; 13. Bienale internazionale del Bronzetto Piccola Scultura, Padova; Mlada jugoslavenska umjetnost, Budimpešta, Lodz, Poznan; I. izložba jugoslavenske skulpture, Pančevo
- 1982 Tapiserija, istkana u Dekorativni, Ljubljana; X. Biennale de Sculpture Contemporain Formes Humaines, Marn-La-Vale; Proljeće u ateljeru, Ljubljana; XXII. Anale - Ekspresionistička figuracija, Poreč; Minijature, Ljubljana
- 1983 II. izložba jugoslavenske skulpture, Pančevo; Umjetnici galerije TK, Trst; Mlada jugoslavenska umjetnost, Happenheim; 6. jugoslavenski bienale male plastike, Murska Sobot, XII. bienale mladih, Rijeka
- 1984 izložba učesnika III. kiparskog simpozija Terra, Kikinda; izložba učesnika Likovnih dana Ribnica 84, Ribnica, Kočevje; izložba unikatnog oblikovanja u Sloveniji, Ljubljana; Mlada slovenska umjetnost, Ljubljana, Beograd, Sarajevo
- 1985 III. izložba jugoslavenske skulpture, Pančevo; 7. jugoslavenski bienale male plastike, Murska Sobot (s prijenosom u Ljubljana); XIII. bienale mladih, Rijeka; izložba učesnika Likovnih dana Ribnica 85, Ribnica, Kočevje, Radovljica
- 1986 XXIV. Likovni susret - Terra 1982-85, k Subotica; Šesti triennale jugoslavenske keramike, Subotica, Beograd; XXVI. Anale - Između mitskog i stvarnog, Poreč
- 1987 IV. izložba jugoslavenske skulpture, Pančevo; 8. jugoslavenski bienale male plastike, Murska Sobot (s prijenosom u Ljubljana); Pet slovenskih umjetnika, Beograd; Pet slovenskih umjetnika, Zagreb; L. Salon Equine, Ljubljana
- 1988 Suvremena slovenska umjetnost, München; 6. triennale likovne umjetnosti, Beograd; izložba DOS, Ljubljana; Prva prodajna galerija LM, Maribor; International Trade Fair Sitra, Seoul
- 1989 XXII hercegovski zimski salon, Herceg Novi; Umjetnost - na primjer Slovenija, Villach; Likovni trenutak, Ljubljana; 5. izložba jugoslavenske skulpture, Pančevo; Umjetnost - na primjer Austrija, Slovenija, Ljubljana; Arts and crafts as global communication, Seoul, Ljubljana; 9. jugoslavenski bienale male plastike, Murska Sobot (s prijenosom u Ljubljana, Szombathely, Moskvu)
- 1990 Suvremena slovenska umjetnost: Radovi na papiru i mala plastika, Augsburg; Erotika u slovenskom likovnom stvaralaštvu; kiparstvo, Nova Gorica

Popis izloženih radova

1. Par, 1984, terakota u bojama, visina 35 cm
2. Skica za putovanje kroz vrijeme I, 1990, bronca, visina 120 cm
3. Skica za putovanje kroz vrijeme II, 1990, terakota u bojama, visina 45 cm
4. Morski cvijet, 1988, terakota, visina 135 cm
5. Skica za putovanje kroz vrijeme VIII, 1990, terakota, drvo, željezo, visina 200 cm
6. Skica za putovanje kroz vrijeme IX, 1990, terakota u bojama, 40x300 cm x 30 cm
7. Pleteni oblici, 1984, terakota, visina 40 cm
8. Skica za putovanje kroz vrijeme IV, 1990, terakota u bojama, visina 45 cm
9. Par, 1988, terakota, visina 50 cm
10. Skica za putovanje kroz vrijeme III, 1990, terakota u bojama, visina 45 cm
11. Skica za putovanje kroz vrijeme V, 1990, terakota u bojama, visina 15 cm
12. Skica za putovanje kroz vrijeme VI, 1990, terakota u bojama, visina 5 cm
13. Skica za putovanje kroz vrijeme VII, 1990, terakota u bojama, visina 5 cm
14. Skica za putovanje kroz vrijeme X, 1990, bronca, visina 40 cm
15. Skica za putovanje kroz vrijeme IX, 1991, terakota u bojama, visina 45 cm
16. Procvijet, 1984, terakota, visina 40 cm
17. Procvijet I, 1984, terakota, visina 41 cm
18. Par 1984, terakota, visina 30 cm
19. Sjedeći oblik, 1984, terakota u bojama, visina 36,5 cm
20. Sjedeći oblik I, 1984, terakota, visina 40 cm
21. Skica za putovanje kroz vrijeme A, 1988, terakota, visina 30 cm
22. Skica za putovanje kroz vrijeme B, 1989, terakota, visina 15 cm
23. Skica za putovanje kroz vrijeme C, 1989, terakota u bojama, visina 12 cm
24. Skica za putovanje kroz vrijeme D, 1989, terakota u bojama, visina 10 cm
25. Skica za putovanje kroz vrijeme E, 1989, terakota u bojama, visina 10 cm
26. Napeti oblik, 1984, terakota, visina 15 cm

ČLANOVI GALERIJE FORUM MEMBERS OF THE FORUM GALLERY

KOSTA ANGELI RADOVANI
BELIZAR BAHORIĆ
JOSIP DIMINIĆ
IVO FRIŠČIĆ
RAUL GOLDONI (1919–1983)
STANKO JANČIĆ
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ
ZLATKO KESER
EUGEN KOKOT
ANTE KUDUZ
FERDINAND KULMER
IVAN LOVRENČIĆ
EDO MURTIĆ
DALIBOR PARAĆ
ŠIME PERIĆ
OTON POSTRUŽNIK (1900–1978)
ZLATKO PRICA
NIKOLA REISER
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ
GORANKA VRUS-MURTIĆ

U GALERIJI FORUM IZLAGALI SU EXHIBITIONS IN THE FORUM GALLERY

FERDINAND KULMER	DRAGO TRŠAR
GIUSEPPE ZIGANA	ANDREJ JEMEC
LAZAR VOZAREVIĆ	ELIZABETH FRANZHEIM
JOAN MIRO	SUVREMENA UMJETNOST
NIKOLA REISER	KOSOVA
EDO MURTIĆ	JEAN MESSAGIER
IVAN LOVRENČIĆ	TADEUSZ LAPINSKI
ZLATKO PRICA	IVO KALINA
IVO ŠEBALJ	MATKO TREBOTIĆ
VASKO LIPOVAC	GRUPA MLADIH AUTORA IZ
ANTE KUDUZ	ZAGREBA
ŠIME PERIĆ	ANTE MARINOVIĆ
ACHILLE PERILLI	MUSLIM MULLIOI
OTON POSTRUŽNIK	AGIM CAVDARBASHA
EMILIO VEDOVA	OLGA JANČIĆ
FRANO ŠIMUNOVIĆ	ZLATKO KESER
KSENIJA KANTOCI	ĐURO PULITIKA
STEVO BINIČKI	SLAVKO KOPAČ
NIVES KAVURIĆ-KURTOVIĆ	SHYQRI NIMANI
RICHARD MORTENSEN	LUKSA PEKO
IVO FRIŠČIĆ	BORIS DOGAN
VIRGILIJE NEVJESTIĆ	DORA KOVAČEVIĆ
MILIVOJE NIKOLAJEVIĆ	SOFIJA NALETILIĆ-PENAVUŠA
LOJZE SPACAL	GLIGOR ČEMERSKI
TONI BENETTON	JOSIP BIFFEL
BOŠKO PETROVIĆ	KUZMA KOVAČIĆ
LJUBOMIR PERČINLIĆ	STANKO POSAVEC
GORANKA VRUS-MURTIĆ	ENGJELL BERISHA-BEFRE
JOSIP DIMINIĆ	DUŠKO SIBL
ANTE JAKIĆ	LJUBOMIR STAHOV
NIKOLA KOYDL	ĐURO SEDER
RAUL GOLDONI	ŠIME VULAS
PREDRAG NEŠKOVIĆ	JASNA MARETIĆ
DALIBOR PARAĆ	ŠPANJOLSKO KIPARSTVO MULTIPLA
PETAR HADŽI BOŠKOV	TRINAEST SOVJETSKIH GRAFIČARA
BOGDAN BOGDANOVIĆ	MIRO VUČO
ALBERT KINERT	RODOLJUB ANASTASOV
MILE SKRAČIĆ	CARLO CIUSSI
SPASE KUNOVSKI	KAZIMIR HRASTE
BORO MITRIČESKI	KLAVDIJ TUTTA
FADIL VEJZOVIĆ	GIORGIO BORDINI
PIERO TARTICHIO	ZLATKO KAUZLARIĆ-ATAČ
VLADIMIR STRAŽA	VATROSLAV KULIS
BELIZAR BAHORIĆ	STEVAN LUKETIĆ
BRANKO RUŽIĆ	IVAN LESIAK
GRAFIČARI IZ HAMBURGA	JAPANSKA GRAFIKA
SUVREMENA UMJETNICI IZ	ZLATKO ŠIMUNOVIĆ
SR MAKEDONIJE	METKA KRAŠOVEC
MERSAD BERBER	NELLA BARIŠIĆ
MIO DRAG B. PROTIĆ	NANE ZAVAGNO
STANKO JANČIĆ	ANTUN BORIS ŠVALJEK
ANTE KAŠTELANČIĆ	MLADEN KARAN
ROBERT RAUSCHENBERG	MARCELA MUNGER
KOSTA ANGELI RADOVANI	LJUBO BABIĆ
OTO LOGO	PERUŠKO BOGDANIĆ
MILAN KONJOVIĆ	VLADIMIR GAŠPARIĆ-GAPA
PETAR MAZEV	
GUALTIERO MOCENNI	
LJUBOMIR KARINA	
RATKO JANJIĆ-JOBO	
STOJAN ČELIĆ	
ISMAR MUJEZINOVIĆ	
EUGEN KOKOT	
ŽIVA KRAUS	
MARIJA UJEVIĆ-GALETTOVIĆ	
MAJA DOLENČIĆ-MALEŠEVIĆ	

